

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK**

20/2009. (VI.30.) KGY

r e n d e l e t e

az Oláh-rét Természetvédelmi Terület létesítéséről

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) - felismerve a természeti értékek megőrzésének fontosságát – a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24.§. (1) bekezdés b) pontjában, valamint a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16.§-ában foglalt felhatalmazás alapján a következő rendeletet alkotja:

A rendelet hatálya

1.§

A Közgyűlés Oláh-rét Természetvédelmi Terület elnevezéssel helyi jelentőségű védett természeti területként védetté nyilvánítja Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén lévő, e rendelet 1. *számú mellékletben* felsorolt ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú 96,8964 hektár kiterjedésű területet.

A rendelet célja

2.§

A védetté nyilvánítás célja az Oláh-rét Természetvédelmi Terület – mint a gazdag természetes élővilágú, de veszélyeztetett nyírségi vizes élőhelyek, üde rétek egyik legjellemzőbb helyi képviselője – természeti és tájképi értékeinek megőrzése, fejlesztése, bemutatása.

A természetvédelmi kezelés

3.§

(1) Az Oláh-rét Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezeléséért felelős szerv az E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület, amely ellátja a terület természetvédelmi kezelési tervében meghatározott – a természetvédelmi kezelőre vonatkozó - tevékenységeket.

(2) Az Oláh-rét Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezelési tervét a 2. *számú melléklet* tartalmazza.

Záró rendelkezések

4.§

Ez a rendelet 2009. július 1-én lép hatályba.

Nyíregyháza, 2009. június 29.

Csabai Lászlóné
polgármester

Dr. Szemán Sándor
jegyző

Jelen rendeletet 2009. június hó 30. napján kihirdetem.

Nyíregyháza, 2009. június 30.

Dr. Szemán Sándor
jegyző

1. sz. melléklet a 20/2009 (VI.30.) KGY rendelethez

A 20/2009 (VI.30) GY rendelet 1.§-ában megnevezett Oláh-rét Természetvédelmi Terület 98,8964 hektár nagyságú területének ingatlan-nyilvántartási számai:

Nyíregyháza

01319/10; 01338/23; 01338/24; 01338/52; 01340; 01341; 01342; 01343; 01344; 01345; 01346; 01349; 01350/22; 01350/26; 01350/4, valamint a 01334/13 helyrajzi számból 11,8604 hektár terület (f, g, h, j, k alrészletek).

A rendelet hatályban léte alatt a fent megnevezett helyrajzi számok összevonásából, vagy megosztásából keletkező helyrajzi számok is beleértendők az Oláh-rét Természetvédelmi Területhez tartozó földrészletek közé.

2. sz. melléklet a 20/2009 (VI.30.) KGY rendelethez

A nyíregyházi Oláh-rét Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezelési terve

Tartalom

1. Általános információk	6
1.1. Összefoglaló adatok, alapadatok	6
1.2. A terület rendeltetése:	7
1.3. A terület jogi helyzete:	7
1.4. A terület elhelyezkedése, határai:	7
1.5. Tulajdonosi, birtokviszonyok:	7
1.6. A területre vonatkozó tervezési és egyéb előírások:	7
1.6.1 Településrendezési tervek	7
1.6.2 Üzemtervek	7
1.7. A természetvédelmi kezelés szervezete és infrastruktúrája:	8
2. Leírás	9
2.1. Környezeti jellemzők	9
2.1.1. Éghajlat	9
2.1.2. Hidrológia	9
2.1.3. Felszínalaktan	9
2.1.4. Talajtan	9
2.2. Biológiai jellemzők	10
2.2.1. Növénytársulások	10
2.2.2. Növényvilág	11
2.2.3. Állatvilág	13
2.3. Gazdasági, társadalmi és kulturális jellemzők	14
2.3.1. Mezőgazdaság	14
2.3.2. Erdőgazdálkodás	15
2.3.3. Vadgazdálkodás	15
2.3.4. Halászat, horgászat	15
2.3.5. Üdülés és idegenforgalom	15
2.3.6. Települési viszonyok	16
2.3.7. Ipar, bányászat	16
2.3.8. Oktatás, bemutatás	16
2.3.9. Kutatás	16
2.3.10. Egyéb használat	16
2.3.11. Kultúrtörténeti értékek	16
2.4. Táj értékek	16
3. Célkitűzések meghatározása	17
3.1. A terület természetvédelmi jelentőségének kiértékelése	17
3.1.1. Méret	17
3.1.2. Sokféleség	17
3.1.3. Természetesség	17
3.1.4. Ritkaság	17

3.1.5. Sérülékenység	17	
3.1.6. Jellemzőség	18	
3.1.7. A terület helyzete egy nagyobb ökológiai egységben	18	
3.1.8. A terület története	18	
3.2. A terület legfontosabb természeti értékeinek meghatározása	19	
3.3. Ideális kezelési célkitűzések	19	
3.3.1. Elsődleges célkitűzések	19	
3.3.1. Másodrendű célkitűzések	19	
3.4. Korlátozó és veszélyeztető tényezők elemzése	20	
3.4.1. A terület természetes folyamatai	20	
3.4.2. A területen belül érvényesülő emberi tényezők	21	
3.4.4. A területre kívülről ható emberi tényezők	23	
3.4.5. A természetvédelmi kezelés korlátai	23	
3.4.6. A korlátozó tényezők hatása az ideális célkitűzésekre (második kiértékelés)	24	
4. Gyakorlati célkitűzések, stratégiák és feladatok meghatározása	26	
4.1. Gyakorlati célkitűzések	26	
4.2. Természetvédelmi stratégiák	26	
4.2.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása	26	
4.2.2. Fajok védelme	26	
4.2.3. Látogatás, oktatás és bemutatás	26	
4.2.4. Kutatás, vizsgálatok	26	
4.2.5. Természetvédelmi infrastruktúra	27	
4.3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	27	
4.3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	27	
4.3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek, barlangok védelme	27	
4.3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása	27	
4.3.1.3. Fajok védelme	28	
4.3.1.4. Táj, és kultúrtörténeti értékek	28	
4.3.1.5. Látogatás	28	
4.3.1.6. Oktatás és bemutatás	28	
4.3.1.7. Kutatás, vizsgálatok	28	
4.3.1.8. Terület- és földhasználat	29	
4.3.1.9. Természetvédelmi infrastruktúra	30	
4.3.2. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető kezelési módok, korlátozások és tilalmak	30	
4.3.2.1. Szántó művelési ágú területek kezelése	30	
4.3.2.2. Gyep (rét, legelő) művelési ágú területe kezelése	30	
4.3.2.3. Szőlő, kert, és gyümölcsös, fásított terület, halastó művelési ágú területek kezelése	30	
4.3.2.4. Nádas művelési ágú területek kezelése	30	
4.3.2.5. Erdők, erdő művelési ágú területek kezelése	30	
4.3.2.5. Művelés alól kivett területek kezelése	31	
4.3.3. Adminisztráció	31	
5. A természetvédelmi kezelési terv felülvizsgálata és végrehajtásának ellenőrzése	32	
6. Felhasznált irodalom	33	
7. Függelék	34	

1. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

1.1. Összefoglaló adatok, alapadatok

Az Oláh-rét Természetvédelmi Terület (továbbiakban: a terület) azonosító adatai:

a) azonosításra alkalmas név:	Oláh-rét Természetvédelmi Terület
b) nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó vagy nemzetközi jelentőségű terület jelölése, sorszáma:	–
c) a terület kiterjedése:	96,8964 hektár
d) a megye megnevezése, ahol a terület elhelyezkedik:	Szabolcs-Szatmár-Bereg
e) a település megnevezése, ahol a terület elhelyezkedik:	Nyíregyháza
f) a területet fedő 1: 100 000 méretarányú térképszelvények száma:	EOTR 79
g) a területet középpontjának EOV koordinátái	X: 848 238 Y: 282 270
h) a terület tengerszint feletti magasságának szélső értékei	117,0 m – 115,5 m
i) az illetékes természetvédelmi hatóság megnevezése:	A helyi jelentőségű természetvédelmi területen a természetvédelmi hatóság Nyíregyháza Megyei Jogú Város Jegyzője További természetvédelmi hatósági jogkörökről a 347/2006 Kormányrendelet a környezetvédelmi,
j) a jogszabályban kijelölt természetvédelmi kezelő megnevezése	E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

Az Oláh-rét Természetvédelmi Területhez tartozó földrészletek felsorolása:
01319/10; 01338/23; 01338/24; 01338/52; 01340; 01341; 01342; 01343; 01344;
01345; 01346; 01349; 01350/22; 01350/26; 01350/4, valamint a 01334/13
helyrajzi számból 11,8604 hektár terület (f, g, h, j, k alrészletek).

A kezelési terv érvényességi ideje alatt a fent megnevezett helyrajzi számok összevonásából, vagy megosztásából keletkező helyrajzi számok is beleértendők az Oláh-rét Természetvédelmi Területhez tartozó földrészletek közé.

1.2. A terület rendeltetése:

A terület rendeltetése az Oláh-rét – mint a gazdag természetes élővilágú, de veszélyeztetett nyírségi vizes élőhelyek, üde rétek egyik legjellemzőbb helyi képviselője – természeti és tájképi értékeinek megőrzése, fejlesztése, bemutatása.

1.3. A terület jogi helyzete:

A területre a helyi jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánítást követően a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény védett természeti területekre vonatkozó szabályai érvényesek.

A terület egésze – mint ökológiai folyosó – része a Nemzeti Ökológiai Hálózatnak (2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről, 3/1 sz. melléklet).

1.4. A terület elhelyezkedése, határai:

A terület Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén található. Északi határa az Oláh-réti-víztározó, déli határa a Nyíregyháza-Újfehértó települések közti közigazgatási határ. Legnagyobb kiterjedése észak-déli irányban 1,9 km. Keleti határa a 4-es számú főközlekedési útvonal legnagyobb kelet-nyugati irányú kiterjedése 1,18 km. A területbe északi részén beépített hétvégiházás üdülőterület, déli részén szántóterület ékelődik

1.5. Tulajdonosi, birtokviszonyok:

A terület tulajdonosi összetétele a következő:

A terület legnagyobb része (80,8707 ha) magántulajdonban van. Az állami tulajdonú (13,7785 ha) területek a Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság kezelésében vannak (Nyíregyháza 01334/13 ill. 01342 helyrajzi számú ingatlanok). Nyíregyháza Megyei Jogú Város tulajdona (2,2742 ha) egy burkolatlan saját használatú útra és néhány árokra, csatornára korlátozódik (Nyíregyháza 01338/24; 01340; 01344; 01346; 01349 helyrajzi számú ingatlanok).

1.6. A területre vonatkozó tervezési és egyéb előírások:

1.6.1 Településrendezési tervek

Nyíregyháza Megyei Jogú Város településrendezési terve

1.6.2 Üzemtervek

Erdészeti üzemterv

Vadgazdálkodási terv

1.7. A természetvédelmi kezelés szervezete és infrastruktúrája:

A természetvédelmi kezelési terv készítője: Dr. Szigetvári Csaba, az E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület természetvédelmi programasszisztense.

A terület természetvédelmi kezelési feladatait ellátó szervezet:
E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

Személyek (a tervezés időpontjában):

Elnök: Tömöri László

Természetvédelmi programvezető: Lukács Attila

A természetvédelmi program munkatársai: Dr. Szigetvári Csaba

A természetvédelmi kezelés megvalósításához szükséges tárgyi feltételek:

Az E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület saját tulajdonú irodával rendelkezik Nyíregyházán (cím: 4400 Nyíregyháza, Szabolcs u. 6.). Az iroda nyitvatartási és ügyfélfogadási ideje munkanapokon 8-16 óra.

A természetvédelmi feladatok ellátására egy darab Lada Niva (forg. rendszám: ILL 935) és egy darab Mazda B2500 (forg. rendszám: IPS 165) terepjáró áll rendelkezésre.

Az E-misszió Egyesület rendelkezik a feladatok ellátására alkalmas informatikai háttérrel, valamint természetvédelmi szakkönyvtárral.

Speciális természetvédelmi infrastruktúra (bemutató-, oktatóközpont, stb.):

Speciális infrastruktúra nem kapcsolódik a területhez.

2. LEÍRÁS

2.1. Környezeti jellemzők

A terület a Közép-Nyírség kistájban helyezkedik el.

2.1.1. Éghajlat

A területen az évi középhőmérséklet 9,8 °C. A legmelegebb hónap (július) középhőmérséklete 20,6 °C, a leghidegebb hónapé (január) -2,4 °C. Az évi csapadékmennyiség átlaga 562 mm, május-júniusi maximummal és februári minimummal (gyenge október-novemberi másodmaximum is jellemző). A havas napok átlaga 30-35, nagy évenkénti szórással. Az uralkodó szélirány É-ÉK-i, de jelentős DNy-i aránya is. Nagyobb sebességű szelek március és április hónapokban jellemzőek. A napsütéses órák száma átlagosan évi 1966, a felhős napok évi átlaga 59,9%.

Az éghajlat kontinentális jellegét mutatja az egyes éghajlati elemek értékeinek évek közötti nagy szórása is. Kiemelendő emellett az Alföld központi részeinél számottevően magasabb éves csapadékmennyiség és kevésbé forró nyár. Az elmúlt időszak időjárási tendenciái megerősítik a globális klímaváltozás által előrejelzett jelenségeket, melyek közül kiemelendők az átlaghőmérséklet-emelkedés, a szélsőséges időjárási jelenségek és értékek gyakoribbá válása, valamint a csapadék átlagos mennyiségének csökkenése.

2.1.2. Hidrológia

A terület a Nyírségen belül a Lónyay-főcsatorna vízgyűjtő területéhez, ezen belül az Érpataki (VIII.)-főfolyás vízrendszeréhez tartozik. Az eredetileg lefolyástalan területen mintegy 1,5 km hosszúságban keresztülhúzódik – a területtől északra található víztározó működtetését szolgáló – Oláh-réti csatorna, amelybe több kisebb árok csatlakozik. A területtől északra helyezkedik el az Oláh-réti-tározó, mely elsődleges belvíztározó funkciója mellett többek között jóléti és halastó célokat is szolgál.

A környező magasabb buckás vidék vizeit befogadó terület egészére jellemző a talajvízhatás. A mélyebb részeken általános a kora tavaszi felszíni vízborítás (a lokális és az évek közötti variációtól függően 5-30 cm), amely helyenként a vegetációs időszak nagy részében kitarthat.

2.1.3. Felszínalaktan

A terület enyhén hullámos-sík felszín, kiemelkedő pontjai nincsenek.

2.1.4. Talajtan

A területen az alapvető talajképző kőzet a homok, de a laposokban az iszapos homok, kissé agyagos homok is jellemző. Részletes talajvizsgálatok nem ismertek, de a terület túlnyomó részén a típusos és lápos réti talaj előfordulása valószínűsíthető.

2.2. Biológiai jellemzők

2.2.1. Növénytársulások

A területen előforduló növénytársulásokat, azok országos szintű veszélyeztetettségét és a hozzájuk rendelt védettségi kategóriákat a „Vörös Könyv Magyarország Növénytársulásairól (1999)” alapján adjuk meg.

Sorszám	Magyar név	Latin név	Veszélyeztetettség	Védettség	Gyakoriság helyben
7.1.1.6	Nádas	Phragmitetum communis	PV (potenciálisan veszélyeztetett társulás)	TT (természetes társulás)	gyakori (25%)
7.1.1.8	Tavikákás	Schoenoplectetum lacustris	PV (potenciálisan veszélyeztetett társulás)	TT (természetes társulás)	közepes (5%)
7.5.1.2.2	Élesásós	Caricetum gracilis	PV (potenciálisan veszélyeztetett társulás)	TT (természetes társulás)	ritka (1-2%)
7.5.1.2.4	Kétsorósásós	Caricetum distichae	AV (aktuálisan veszélyeztetett társulás)	VJ (védelemre javasolt társulás)	ritka (1-2%)
7.5.1.2.5	Mocsárisásós	Caricetum acutiformis	PV (potenciálisan veszélyeztetett társulás)	TT (természetes társulás)	közepes (5%)
7.5.1.2.7	Partisásós	Caricetum ripariae	PV (potenciálisan veszélyeztetett társulás)	TT (természetes társulás)	ritka (1%)
7.5.1.2.8	Rókasásós	Caricetum vulpinae	PV (potenciálisan veszélyeztetett társulás)	TT (természetes társulás)	ritka (1%)

12.1.1.2	Meszes talajú kékperjés rét	Succisio-Molinietum hungaricae	AV (aktuálisan veszélyeztetett társulás)	VJ (védelemre javasolt társulás)	ritka (1%)
12.1.4.1	Csenkeszes nedves kaszálórét	Cirsio cani – Festucetum pratensis	PV (potenciálisan veszélyeztetett társulás)	VJ (védelemre javasolt társulás)	gyakori (30%)

Az egyes társulástípusok között igen jellemzők az átmenetek, az évről évre változó vízviszonyokkal összefüggő dinamikus változás. Ezért a gyakoriságra vonatkozó adatok csak közelítőek. Az említetteken kívül elhanyagolható kiterjedéssel előfordulnak kisebb puhafás (főként törékeny fűz – *Salix fragilis*) és cserjés (rekettyefűz – *Salix cinerea*) csoportok, a csatornáknál békalencsés lebegőhínár, vízi harmatkásás, virágkákás, mételykórós és egyéb mocsári társulások foltjai, elemei. A terület északi felén (a teljes területre vonatkozóan 1-2% területarányal) társulástaniilag besorolhatatlan jellegűen száraz gyepek találhatóak. Viszonylag jelentős ezek mellett a spontán tájidegen facsoportok (keskenylevelű ezüstfa, bálványfa) kiterjedése is (a teljes terület 6%-a).

2.2.2. Növényvilág

A terület növényföldrajzi szempontból az Alföld flóraidék (Eupannonicum) Nyírség flórajárásába (Nyírségense) tartozik. Alapvető jellegzetességei kialakításában nagy szerepet játszott az extenzív jellegű emberi használat (kaszálás, legeltetés). A növényzetet a 2.2.1 fejezetben felsorolt társulások általános jellemző, és karakterfajai alkotják.

Legjellemzőbb állományalkotó fajok a mocsárréteken a réti csenkesz (*Festuca pratensis*), fehér tippán (*Agrostis stolonifera*), réti perje (*Poa pratensis*), részben veresnadrág csenkesz (*Festuca pseudovina*), rezgőpázsit (*Briza media*). Jellemző elegendő fajok a réti sás (*Carex distans*), muharsás (*Carex panicea*), rókasás (*Carex vulpina*), szürke aszat (*Cirsium canum*), kúszó boglárka (*Ranunculus repens*), réti boglárka (*Ranunculus acris*), mocsári zsurló (*Equisetum palustre*), pénzlevelű lizinka (*Lysimachia nummularia*), réti kakukkszegfű (*Lychnis flos-cuculi*), tejoltó galaj (*Galium verum*), erdei angyalgyökér (*Angelica sylvestris*), szarvaskerep (*Lotus corniculatus*), réti here (*Trifolium pratense*), kúszó here (*Trifolium repens*), vadmurok (*Daucus carota*), vadpasztinák (*Pastinaca sativa*), réti peremizs, (*Inula britannica*), réti imola (*Centaurea jacea*), mocsári gólyahír (*Caltha palustris*), réti aggófű (*Senecio erraticus* subsp. *barbareifolius*), mocsári csetkása (*Eleocharis palustris*), őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*), festő zsoltina (*Serratula tinctoria*), deres sás (*Carex flacca*), sárga borkóró (*Thalictrum flavum*), erdei kányafű (*Rorippa sylvestris*), pompás kosbor (*Orcis laxiflora* subsp. *elegans*).

Kis kiterjedésű zombékos fiziognómiájú állományokban jellemző a kékperje (*Molinia arundinacea*) és a zombéksás (*Carex elata*). Elegendő fajokként megjelenik a serevényfűz (*Salix repens* subsp. *rosmarinifolia*), csermelyaszat (*Cirsium rivulare*), buglyos szegfű (*Dianthus superbus*).

A magassásosokban az állományalkotók elsősorban mocsári sás (*Carex acutiformis*), kisebb arányban a kétsoros sás (*Carex disticha*), éles sás (*Carex acuta*) és a parti sás (*Carex riparia*). Elegendő fajokként részben a mocsárrétek fajai,

részben a mocsári fajok, mint réti füzény (*Lythrum salicaria*), közönséges lizinka (*Lysimachia vulgaris*), vízi peszérce (*Lycopus europaeus*), fekete nadálytő (*Symphytum officinale*), mocsári csetkása (*Eleocharis palustris*), sövényiszulák (*Calystegia sepium*), vízi hídőr (*Alisma plantago-aquatica*), vízi menta (*Mentha aquatica*), stb. jellemzőek.

A nádasok összetétele meglehetősen homogén, peremén jellemzően átfed a magassásosokkal. Kisebb foltokban állományalkotó a tavi káka (*Schoenoplectus lacustris*), a zsióka (*Bolboschoenus maritimus*), pántlikafű (*Phalaris arundinacea*), és a keskenylevelű gyékény (*Typha latifolia*), sekélyebb részeken a mocsári csetkása (*Eleocharis palustris*). A nádasok peremén fordul elő a védett kiskészű aszat (*Cirsium brachycephalum*).

A természetszerű fás-cserjés állományok jellemző fafaja a törékeny fűz (*Salix fragilis*). A cserjék közül leggyakoribb a rekettyefűz (*Salix cinerea*), ritkább a veresgyűrű som (*Cornus sanguinea*) és a kányabangita (*Viburnum opulus*).

A területen kisebb-nagyobb foltokat tájidegen fás növényzet borítja, amely terjed a környező gyepekre. Uralkodó faj a keskenylevelű ezüstfa (*Eleagnus angustifolia*), emellett jellemző a bálványfa (*Ailanthus altissima*) és az akác (*Robinia pseudoacacia*). A növényzet a tájidegen facsoportok alatt szegényes és jellegtelen. Leginkább csalán (*Urtica dioica*), meddő rozsnok (*Bromus sterilis*), bodza (*Sambucus nigra*) fordulnak elő.

A területen az E-misszió Egyesület és az Ifjú Botanikusok Baráti Köre 2003 óta folyó kutatásai 5 védett növényfajt mutattak ki.

1. táblázat: A területen kimutatott védett növényfajok

Latin név	Magyar név	Természeti édelmi érték (Ft)	Ismert mennyi ség	Megjegyzés
<i>Orchis laxiflora</i> subsp. <i>elegans</i>	Pompás kosbor	10 000	110 tő	Kárpát- medencei benszülött faj
<i>Cirsium</i> <i>brachycephalum</i>	Kiskészű aszat	2000	1125 tő	Kárpát- medencei benszülött faj, Natura 2000 jelölőfaj
<i>Eleocharis</i> <i>uniglumis</i>	Egypelyvás csetkása	5000	250 tő	
<i>Dianthus</i> <i>superbus</i>	Buglyos szegfű	5000	12 tő	
<i>Cirsium rivulare</i>	Csermelyaszat	5000	35 tő	2008-ban nyilvánították védetté

2.2.3. Állatvilág

A területen csak bizonyos állatcsoportok körében történtek megfigyelések és felmérések. Ezek alapján a terület madárvilága – mind a fészkelő, mind az átvonuló fajokra vonatkozóan – különösen nagy értéket képvisel.

Az egyes csoportokon belül az E-misszió Egyesület kutatásai során detektált védett fajok a következők:

Ízeltlábúak törzse

Rovarok (Insecta) osztálya

Latin név	Magyar név	Természetvéd elmi érték (Ft)
Lycaena dispar	nagy tűzlepke	50 000

Gerincesek törzse

Kételtűek (Amphibia) osztálya

Latin név	Magyar név	Természetvéd elmi érték (Ft)
Bombina bombina	vöröshasú unka	2000
Hyla arborea	zöld levelibéka	2000
Rana arvalis	mocsári béka	2000
Rana lessonae	kis tavibéka	2000
Rana esculenta	kecskebéka	2000
Rana ridibunda	tavi béka	2000
Triturus vulgaris	pettyes gőte	2000
Triturus cristatus	tarajos gőte	10 000

Hüllők (Reptilia) osztálya

Latin név	Magyar név	Természetvéd elmi érték (Ft)
Emys orbicularis	mocsári teknős	50 000
Lacerta agilis	fürge gyík	10 000
Natrix natrix	vízisikló	10 000

Madarak (Aves) osztálya

Latin név	Magyar név	Természetvéd elmi érték (Ft)
Acrocephalus arundinaceus	Nádirigó	10 000
Acrocephalus scirpaceus	Cserregő nádiposzáta	10 000
Ardea cinerea	Szürke gém	10 000
Ardea purpurea	Vörös gém	250 000
Buteo buteo	Egerészölyv	10 000
Carduelis chloris	Zöldike	10 000
Ciconia ciconia	Fehér gólya	100 000
Circus aeruginosus	Barna rétihéja	50 000
Coturnix coturnix	Fürj	10 000
Cuculus canorus	Kakukk	10 000
Emberiza schoenicus	Nádi sármány	10 000
Falco subbuteo	Kabasólyom	50 000
Fringilla coelebs	Erdei pinty	10 000
Locustella naevia	Nádi tücsökmadár	50 000
Luscinia megarhynchos	Fülemüle	10 000
Motacilla flava	Sárga billegető	10 000
Oriolus oriolus	Sárgarigó	10 000
Picus viridis	Zöld küllő	50 000
Phylloscopus collybita	Csilpcsalpfüzike	10 000
Saxicola torquata	Cigánycsuk	10 000
Streptopelia turtur	Vadgerle	10 000
Sturnus vulgaris	Seregély	10 000
Sylvia atricapilla	Barátposzáta	10 000
Upupa epops	Búbosbanka	50 000
Vanellus vanellus	Bíbic	50 000

A félkövér betűtípussal szedett fajok fokozottan védettek.

Emlősök (Mammalia) osztálya

Latin név	Magyar név	Természetvéd elmi érték (Ft)
Erinaceus concolor	keleti sün	10 000
Lutra lutra	vidra	250 000

A félkövér betűtípussal szedett faj fokozottan védett.

2.3. Gazdasági, társadalmi és kulturális jellemzők

2.3.1. Mezőgazdaság

A terület művelési ág szerinti megoszlása a következő:

Művelési ág	Terület (ha)	Területi részesedés (%)
Szántó	12,0460	12,43
Rét	27,8529	28,75
Legelő	29,9751	30,93
Erdő	3,6671	3,78
Nádas	18,3735	18,96
Kivett (árok, csatorna)	4,0823	4,21
Kivett (út)	0,8995	0,93

A terület jelentős része rét, illetve legelő művelési ágú, és a mezőgazdasági művelés jórészt ennek megfelelő: kaszálás, legeltetés (juh). Az ezüstfa és a bálványfa terjedése miatt a rétek és legelők (a terület több részén, összesen 3-4 hektár kiterjedésben) jelentős részét többé-kevésbé záródott fás növényzet borítja. A rét művelési ágú területek közül összesen mintegy 14 hektáron (a pontos területnagyság – főként az adott év belvízviszonyai miatt – évről évre változó) szántóföldi művelés folyik, elsősorban a terület középső részén.

A nagyobb kiterjedésű nádas művelési ágú területeken rendszeres nádgazdálkodás folyik.

Szántó művelési ágú területek kis kiterjedésben, a terület déli részén található; itt többnyire egyéves kultúrákat termesztnek, kisebb arányban évelő pillangós takarmánynövényeket..

2.3.2. Erdőgazdálkodás

A területen üzemtervezett erdő nem található. A földhivatali nyilvántartás szerinti erdő művelési ágba kisebb-nagyobb facsoportok, fasorok tartoznak. A ténylegesen fás növényzettel borított terület nagysága a keskenylevelű ezüstfa és a bálványfa spontán terjedése miatt ennél mintegy 6,5 hektárral nagyobb.

2.3.3. Vadgazdálkodás

A területen a vadgazdálkodó az Új Erő Vadásztársaság.

Az alapvetően kisvadas területen mérsékelt intenzitású vadászati tevékenység folyik, vadászattal kapcsolatos építmények nincsenek a területen.

2.3.4. Halászat, horgászat

A területen belül az Oláh-réti csatorna kiszélesített szakaszát rendszeresen használják horgászatra. A területtel északról szomszédos Oláh-réti-víztározó belvíztározó funkciója mellett horgásztó. Halászati tevékenység a területen nem folyik.

2.3.5. Üdülés és idegenforgalom

A területtel északról szomszédos Oláh-réti-víztározó helyi jelentőségű – elsősorban hétvégi jellegű – üdülési célpont, főként horgászok számára. A víztározónak ez a célú igénybevétele ugyanakkor alig érinti a területet. A területhez keleti és nyugati irányból kapcsolódnak hétvégi telkek.

2.3.6. Települési viszonyok

A terület Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén belül helyezkedik el, teljes egésze külterületi ingatlan. Déli határa a Nyíregyháza – Újfehértó közötti közigazgatási határ. A terület keleti és nyugati irányból közvetlenül hétvégiházás üdülőterülettel érintkezik.

2.3.7. Ipar, bányászat

Ipari, bányászati tevékenység a területen nem folyik.

2.3.8. Oktatás, bemutatás

Oktatási, bemutatási tevékenység nem folyik, és ehhez kapcsolódó létesítmények sem találhatóak a területen.

2.3.9. Kutatás

A területen nem jellemző a kutatási tevékenység, publikált adatokat nem ismerünk. Az E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület, illetve az Ifjú Botanikusok Baráti Köre munkatársai 1999-óta végeznek természetvédelmi felméréseket az Oláh-réten.

2.3.10. Egyéb használat

A terület északi, az Oláh-réti-víztározóval szomszédos része (01334/13 hrsz) részben iszaplerakóként funkcionál. Ezen a területen az Oláh-réti tározó kotrásából származó iszap kerül elhelyezésre.

2.3.11. Kultúrtörténeti értékek

A területen kultúrtörténeti emlékekről nincs adat.

2.4. Táj értékek

A terület tájképi értéke – mint viszonylag nagy, vegetációs időszakban színes virágok sokaságával, vízállásokkal és facsoportokkal tarkított természeti terület – helyi szinten igen jelentős. Kiemelendő, hogy a terület természetes élőhelyei jelentősen hozzájárulnak Oláh-réti-víztározó tájképi értékéhez.

3. CÉLKITŰZÉSEK MEGHATÁROZÁSA

3.1. A terület természetvédelmi jelentőségének kiértékelése

3.1.1. Méret

A nyírségi üde és vizes élőhelyekre – a tájegység természetföldrajzi (domborzati, talajtani, hidrológiai) adottságai következtében – általában jellemző a viszonylag kis kiterjedés (1-2 hektártól 100-200 hektárig). Az Oláh-rét Természetvédelmi Terület kiterjedése helyi viszonylatban nagynak számít. Ez a terület megfelelő kezelés esetén elegendő az ismert természeti értékek megőrzéséhez. Kedvezőtlen adottság mindazonáltal a szántóterületek és az üdülőterület közvetlen szomszédsága, a pufferzóna hiánya.

3.1.2. Sokféleség

A terület fajgazdagsága, élőhelyi változatossága – a termőhelyi adottságoknak megfelelő üde-vizes élőhelyek tekintetében – regionális szinten magas, táji környezetében kiemelkedő.

3.1.3. Természetesség

A terület természetessége – a hasonló, évszázados emberi használat során átalakult természetközeli élőhelyek korlátait figyelembe véve – regionális szinten magas. A természetességet elsősorban a tájidegen fásszárúak terjedése, és az élőhelyek megszűnése (beszántás, beépítés) veszélyezteti.

3.1.4. Ritkaság

A területen élő életközösségek száz-százötven évvel ezelőtt egy nagyságrenddel nagyobb kiterjedésben fordultak elő a Nyírségben. A hasonló élőhelyek ma is folytatódó eltűnése miatt az Oláh-rét Természetvédelmi Területre jellemző társulások és fajok – bár a tájegységre még jellemzőek – folyamatosan ritkulnak a régióban és országszerte is.

Az itt élő fajok egy része globális szempontból is ritkának tekinthető, kárpát-medencei bennszülött faj. Ezek a következők: pompás kosbor (*Orchis laxiflora* subsp. *elegans*), kiséfészű aszat (*Cirsium brachycephalum*).

A természetvédelmi szempontból értékes, ritkaságuk okán hazai jogszabályokkal védett fajokat a 2.2.2 és a 2.2.3 fejezetekben soroltuk fel (5 védett növényfaj, valamint 3 fokozottan védett és 36 védett állatfaj).

3.1.5. Sérülékenység

Az Oláh-rét Természetvédelmi Terület a nyírségi vizes élőhelyekhez hasonlóan sérülékeny terület. A térségre jellemző talajvízszint-csökkenés (jóllehet a belvíztározó szomszédsága miatt kisebb valószínűséggel), a tájidegen fásszárúak (keskenylevelű ezüstfa, bálványfa) és lágyszárúak (magas aranyvessző) terjedése, a környező szántók intenzív használata nehezen visszafordítható, vagy éppen irreverzibilis folyamatokat indíthatnak meg a természetes élőhelyekben.

Ugyancsak fokozza a sérülékenységet az állatállomány – országos szinten is jellemző – csökkenése, ami nem teszi érdekeltté a tulajdonosokat a gyepek jelenlegi formában való fönntartásában, és a gyep feltörésére ösztönzi őket.

3.1.6. Jellemzőség

A terület élővilága ma még viszonylag jellemzőnek tekinthető a Nyírségben. Az Oláh-rét Természetvédelmi Terület a tájegység vizes-üde élőhelykomplexumainak egyik kiemelkedően szép reprezentánsa.

3.1.7. A terület helyzete egy nagyobb ökológiai egységben

A terület egy észak-déli irányban mintegy 25 km hosszan elnyúló (egykor összefüggő, mára igen fragmentált) buckaközi vizes élőhely láncolat legdélibb tagja. Tájökológiai jelentőségét kiemeli közelsége a Rozsrét, Butyka, és Vadastanya mellett található üde és vizes élőhelyekhez. A közelmúlt autópályafejlesztése miatt ezek között a területek között jelentősen csökkent az ökológiai átjárhatóság, ami kiemelten fontossá teszi az Oláh-rét Természetvédelmi Terület természeti értékeinek megőrzését.

3.1.8. A terület története

A terület története hasonló vonásokat követ, mint a régió egyéb vizes-üde élőhelyei, s egyben bizonyítja az itteni természetes élővilág jelentős regenerációs potenciálját.

Az 1782-1785 között készült I. Katonai felmérés szerint a terület egy nagyobb, (Nyíregyháza nyugati oldalán egészen a Rétköz pereméig húzódó) csaknem összefüggő mocsarakból, legelőkből, kaszálókból álló élőhelyláncolat legdélebbi része volt. Abban az időben az Oláh-réti-víztározó természetes állóvíz volt, maga a terület pedig részben mocsár, részben legelő és kaszáló.

A terület állapota 1858-ban (a II. Katonai felmérés itteni térképlapjának elkészítésekor) lényegében változatlan, viszont a körülötte található magasabb térszínű legelőket ekkorra már jórészt beszántották. A III. Katonai felmérés (1869-80) idejére a terület állapota érdemben nem változott.

A XIX. század végére épült meg a terület lecsapoló csatornája, és indult meg az élőhelyek jelentős átalakulása. A XX. század közepére a terület jelentősen kiszáradt. Az 1959-ben készült V. Katonai felmérés idejére a mai Oláh-réti-víztározó helyén csak egy kisebb mocsár található, a terület nagy része pedig legelő és kaszáló. Az Oláh-réti-víztározó 1964-es kialakítása jelentősen meghatározta a terület sorsának további alakítását. Egyrészt a tározó szabályozott működése miatt a környező vizes élőhelyek vízellátása is bizonyos értelemben stabilizálódott, másrészt megkezdődött a hétvégiházias üdülőterületek kialakítása (korábban az Oláh-rét környékén csak néhány tanya és nyári szállás volt). A gyepek, természetközeli élőhelyek aránya ezzel együtt csak kismértékben csökkent, csupán a rendszerváltást követően került sor számos gyep beszántására (főként a terület déli részén).

3.2. A terület legfontosabb természeti értékeinek meghatározása

a Nyírségben egyre ritkább lápi, réti, és mocsári életközösségek: mocsárrétek, nádasok, magassárrétek, kékperjés láprétek, hagyásfás legelők együttese, amelyek számos védett faj élőhelyei;

több védett növényfaj: a Kárpát-medencében benszülött pompás kosbor (*Orchis laxiflora* ssp. *elegans*) és kífészű aszat (*Cirsium brachycephalum*), valamint a buglyos szegfű (*Dianthus superbus*), az egypelyvás csetkáká (*Eleocharis uniglumis*), és a csermelyaszat (*Cirsium rivulare*) állományai;

számos védett és fokozottan védett madárfaj: amelyek fészkelnek, illetve táplálkozó és pihenőhelyet találnak a területen;

a terület jó vízellátottsága, amely a vízhez kötődő, és a Nyírségben egyre ritkuló kétéltű-, hüllő-, emlős (pl. a fokozottan védett vidra)-, és ízeltlábúfaj számára nyújtanak menedéket;

a terület ökológiai folyosó szerepe, amit a környéken található réti és mocsári élőhelyek összekötésében játszik;

a terület tájképi értéke.

3.3. Ideális kezelési célkitűzések

Az Oláh-rét Természetvédelmi Terület természetvédelmi szempontból ideális célállapota egy olyan változatos és fajgazdag élőhelykomplexum, ahol a természeti adottságokkal fenntartható módon gazdálkodó tájhasználat (kaszálás, legeltetés, nádgazdálkodás), és az ökológiai igényeket is figyelembe vevő vízgazdálkodás mellett biztosítható a jelenlegi biológiai sokféleség fenntartása, fejlesztése, és a természetes dinamikai folyamatok érvényesülése.

3.3.1. Elsődleges célkitűzések

Az Oláh-rét Természetvédelmi Terület – mint természeti terület – kiterjedésének és integritásának megőrzése.

A védett és egyéb ritka, értékes fajok állományainak megőrzése, ésszerű kereteken belül növelése.

A természetes élőhelytípusok sokféleségének dinamikus állapotban való megőrzése.

A nem természetes élőhelyek (szántók, tájidegen fák állományai) természetes élőhellyé alakításának elősegítése.

A vizes élőhelyek ökológiai vízigényének biztosítása.

A gyepek megfelelő állapotban tartásához szükséges, természetvédelmi szempontból kíméletes gazdálkodás (kaszálás, legeltetés) folyamatos biztosítása.

3.3.1. Másodrendű célkitűzések

A területre érkező látogatók és a környező települések lakossága számára megfelelő szintű ismeretterjesztés nyújtása úgy, hogy eközben a legértékesebb és legérzékenyebb élőhelyek sértetlensége biztosított legyen.

A területen olyan hosszútávú és rendszeres monitoring-vizsgálatok folytatása, amelyek alapján jobban tervezhetővé válnak a szükséges kezelések, beavatkozások, s amelyek eredményei más területeken is hasznosíthatók.

3.4. Korlátozó és veszélyeztető tényezők elemzése

3.4.1. A terület természetes folyamatai

a) Talajvízszint-csökkenés és klímaváltozás

A régióban (és az egész Alföldön) általános a lecsapoló csatornák vízelvezető működése és a klíma megváltozásából, valamint egyéb, nem teljesen ismert tényezőkből adódó talajvízszint-csökkenés az elmúlt évtizedekben. A probléma annak ellenére potenciális fenyegetést jelent, hogy a szomszédos Oláh-réti-víztározó szabályozott működtetése bizonyos értelemben stabilizálja a terület élőhelyeinek talajvízviszonyait is. A jövőben ennek ellenére esetleg felerősödő szárazodási folyamatok az Oláh-rét Természetvédelmi Terület legértékesebb életközösségeinek leromlását okozhatják.

A talajvízszint-csökkenésből adódó problémák kezelésére meg kell előzni minden olyan beavatkozást, amely talajvízszint-süllyedést okozhat. Másrészt meg kell vizsgálni a vízvisszatartás lehetőségeit a terület talajvizeit elvezető árkokban.

b) Tájidegen özöngyomok terjedése

Az Oláh-rét Természetvédelmi Terület területén több olyan, nem őshonos növényfaj található, amelyek spontán terjedése veszélyezteti a természeti értékeket. A legtöbb problémát okozó inváziós fajok a következők:

Keskenylevelű ezüstfa (*Eleagnus angustifolia*): Mind sarjról, mind magról terjedő ázsiai eredetű fafaj. Szívós terjeszkedésével áthatolhatatlan tüskés-bozótosokat alakít ki, elsősorban a talajvízhatás által kevésbé befolyásolt gyepeken. Erős sarjadzóképesége miatt visszaszorítása igen nehéz.

Bálványfa (*Ailanthus altissima*): Mind sarjról, mind magról terjedő ázsiai eredetű fafaj. Rendkívül sűrű, monodomináns állományai alatt az árnyékolás és az erős allelopatikus hatás miatt a legtöbb növényfaj kipusztul. Elsősorban a talajvízhatás által kevésbé befolyásolt gyepeken terjed. Visszaszorítása igen erős sarjadzóképesége miatt rendkívül nehéz.

Egyelőre kisebb problémát okozó, de inváziós tulajdonságú tájidegen fajok: magas aranyvessző (*Solidago gigantea*), süntök (*Echinocystis lobata*).

Az özöngyomok terjedésének megfékezéséhez a területen alapvetően a gyepek hagyományos kezelését (legeltetés, kaszálás) kell folytatni. Emellett fontos a bolygatás, beszántás kiküszöbölése, az élőhelyek ökológiai vízszükségletének biztosítása.

c) Cserjésedéssel-erdősődéssel járó szukcessziós folyamatok

Jelenleg a területen aktuálisan nem jellemző természetes folyamat, de hasonló élőhelyeken tapasztalható, hogy a kaszálás, legeltetés elmaradásával a gyepeken öregedési folyamatok (túlzott avarfelhalmozódás), illetve cserjésedés, erdősődés indul be. Mindezek a folyamatok akkor jelentenek természetvédelmi szempontból veszélyt, ha nagy területen jelentkeznek, és értékes fajok kiszorulásával, az élőhely homogenizálódásával járnak. Potenciálisan fel kell készülni arra a lehetőségre, hogy a gyepek jövőbeli használatának esetleges csökkenésével hasonló folyamatok az Oláh-rét Természetvédelmi Területen is beindulnak.

3.4.2. A területen belül érvényesülő emberi tényezők

a) A jelenlegi területhasznosítás, -használat adta korlátok

A terület jelenlegi hasznosítása a természetvédelmi célkitűzésekkel nagyrészt összhangban van. A gyepterületeken rendszeres kaszálás és legeltetés folyik. A nádasokban folyó nádgazdálkodás összeegyeztethető a természetvédelmi elvárásokkal. A területnek csak kis részén folyik szántóföldi művelés, ami a természetvédelmi célokkal legkevésbé összeegyeztethető. A terület északi részének – az Oláh-réti tározó fenntartásához szükséges – iszaplerakóként történő használata jelentősen megváltoztatja az ottani élőhelyek jellegét. Ezen a területen biztosítani szükséges az iszaplerakást követően természetközeli élőhely (erdő, fásított terület) kialakítását.

b) Igénybe vehető munkaerő

A viszonylag kis terület miatt a területkezelést viszonylag könnyen biztosítani lehet, az ehhez szükséges munkaerő és gépek a környéken rendelkezésre állnak.

c) Megfelelő ismeretanyag, fogadókészség az ideális hasznosítási mód alkalmazásához

A területhez hasonló élőhelyek természetvédelmi szempontból optimális kezeléséhez a megfelelő ismeretanyag rendelkezésre áll. A területen gazdálkodók, illetve a földtulajdonosok részéről viszont csak annyiban várható együttműködés, amennyiben a terület természetkímélő kezelése nem ütközik saját – vélt vagy valós – gazdasági érdekeikbe.

d) A kívánatos területhasználat gazdasági életképessége

A természetvédelmi szempontból kívánatos területhasználat alapvetően megegyezik a terület jelenlegi fő hasznosítási irányával. A területen megtermelt széna jelenleg eladható a környéken, azonban az országos tendenciákat figyelembe véve elképzelhető, hogy az állatállomány a közeljövőben csökkenni fog, így egyre kisebb igény lesz esetleg a takarmányra. Ebben az esetben a gyepegzálkodás gazdasági életképessége megkérdőjeleződhet, és külső források bevonására lehet szükség.

e) A védelmi célkitűzések helyi lakosság, gazdálkodók és látogatók általi elfogadottsága

A helyi lakosság nagy része viszonylag érdektelen, aminek egyik fő oka, hogy nem ismerik a terület értékeit, s a jelenleg uralkodó általános értékszemplében általában sem méltányolják kellően a természeti örökséget.

A gazdálkodók és tulajdonosok részéről várható esetleg bizalmatlanság a természetvédelmi célkitűzésekkel kapcsolatban, amennyiben félnék az ezzel járó esetleges korlátozásoktól. A szomszédos üdülőtellek tulajdonosainak ugyanakkor érdeke, hogy környezetükben a szép természetes élőhelyek fennmaradjanak. A császárszállási üdülőterület közelsége miatt egyes területek tulajdonosai arra számíthatnak, hogy ingatlanjaik értéke növekedhet az üdülőterület esetleges terjeszkedése által. Mivel azonban a védettségre tervezett területek közt nincs olyan, amely a hosszú távú településfejlesztési tervekben beépítésre lenne jelölve, valamint a későbbiek során is sok egyéb terület esélyesebb az ilyen

irányú fejlesztésre, ezért a védettségre tervezett területek tulajdonosainak ez irányú kritikáit megfelelő egyeztetésekkel lehetséges kezelni.

f) Természeti értékekre veszélyes technológiák alkalmazása

A jelenlegi gazdálkodási gyakorlatban számos olyan technológiát alkalmaznak, ami kisebb, vagy nagyobb mértékben károsítja a természeti értékeket. Ezek nem mindegyike jellemző a területen, de esetleges alkalmazásuk esélye fennáll, ezért potenciális veszélyt jelentenek.

Gyepek, nádasok égetése. A régióban általánosan jellemző, hogy a gyepek hozamának növelésére, gyommentesítési célból, vagy enyhe telek után a kullancsok irtása végett felperzselik a gyepet. Az égetésnek ezeket a vélt kedvező hatásait nem csak a természetvédők, de a korszerű gyepgazdálkodás is megkérdőjelezi. Az égetés – amellet, hogy számos ritka élőlényt elpusztít, és elősegíti több gyomfaj terjedését – jelenleg is hatályos jogszabályokba ütközik. Az Oláh-rét Természetvédelmi Területen a közelmúlt tapasztalatai alapján előfordult már égetés.

A gyepek trágyázása. Abban az esetben veszélyes a természeti értékekre, ha műtrágyát alkalmaznak, vagy túl nagy tömegű, illetve nem eléggé érett istállótrágyát használnak. A túlzott trágyabevitel homogenizálja a gyepeket, és a ritkább fajok kiszorulásával jár. A trágyakihordást követő jelentős csapadék esetén fennáll a veszélye annak is, hogy nagy tömegű szerves anyag mosódik be egyszerre a mélyebben fekvő vízállásos területekre. Ez gyors eutrofizációt, fertőzést, mérgezést, akár tömeges pusztulást is okozhat mind a növények, mind az állatok körében. Az Oláh-rét Természetvédelmi Területen a közelmúlt tapasztalatai alapján nem okozott problémát a gyepek trágyázása.

Gépi kaszálás. A jelenleg általánosan alkalmazott gépi kaszálási módszerek több szempontból is károsítják a természeti értékeket. Egyrészt az egyszerre, nagy területre kiterjedő, évről-évre hasonló időpontban elvégzett kaszálás csökkenti az élőhelyi változatosságot. Egyes növényfajok nem tudnak termést érlelni, bizonyos rovarok nem tudnak kifejlődni gazdanövényük lekaszálása miatt, nagy kiterjedésű területen nem marad búvóhely stb. Másrészt az általánosan alkalmazott, alacsony vágásmagasságú és nagy szívóhatású légörvényt is keltő dobkaszáknak számtalan élőlényt elpusztítanak (különösen szembetűnő kárt okoz, ha földön fészkelő madarak fészekalját a kirepülés előtt elkaszálják). Ugyancsak jellemző, hogy nedves időszakban végzett kaszáláskor mélyebb területeken a munkagépek összevágják a gyepek talaját, ezáltal fokozzák a gyomosodást és az inváziós fajok megtelepedésének esélyét. A gépi kaszálás az Oláh-rét Természetvédelmi Területen általános. Jóllehet reális alternatívája nincsen, de körültekintéssel és apró módszertani módosításokkal az okozott károk mérsékelhetők.

g) Természeti értékek károsítása

Érdemi kárt okozó szándékos, vagy véletlen károkozásról nincs tudomásunk.

h) Havária események és ezek hatásai.

Nem történt havária jellegű esemény.

3.4.4. A területre kívülről ható emberi tényezők

a) A környező területek hasznosítása

A környező szántóföldek hasznosítása hatással van a területen található élőhelyekre. Utóbbiak a szántóföldeknél alacsonyabb térszínen helyezkednek el, így a szántóföldek felől számítani lehet vegyszer és műtrágya bemosódásra. A hétvégiházásas üdülőterületek illegális hulladékelhelyezés forrásai lehetnek. A szomszédos Oláh-réti víztározó hasznosítása több szempontból kedvező (bizonyos értelemben stabilizálja a terület vízháztartási viszonyait). A tározóból származó iszap lerakása jelentősen átalakíthatja a terület egy részét, de itt is lehetőség van a természetvédelmi célokkal összeegyeztethető megoldásokra (ld. 3.4.2.a fejezet).

b) A gazdasági környezet

A gazdasági környezet pillanatnyilag nem kedvez a gyepterületek fennmaradásának, hiszen a szántóföldi gazdálkodást egyelőre jobban támogatják, mint a gyepgazdálkodást. A helyi jelentőségű védett területté nyilvánítás elősegítheti további – a terület ökológiai állapotának és közjóléti funkcióinak fejlesztését szolgáló – pályázati források bevonását.

c) A jogszabályok

Természetvédelmi oltalom hiányában a jogszabályok nem nyújtanak kellő védelmet a természetközeli élőhelyek fenntartásához, így a védetté nyilvánítást megelőzően a gyepeket a tulajdonos gyakorlatilag következmények nélkül beszánthatta. A védett területekre vonatkozó jogszabályok megfelelő kereteket adnak a terület természeti értékeinek megóvásához.

d) A tervezési előírások

Az érvényes területrendezési tervek megfelelőek a terület fennmaradásához.

e) A politikai viszonyok,

Az aktuális politikai viszonyok nincsenek hatással a területre.

f) A kulturális szokások

A környéken jellemző kulturális szokások nincsenek lényeges hatással a területre.

3.4.5. A természetvédelmi kezelés korlátai

a) Szaktudás

A természetvédelmi kezelő megfelelő szaktudással rendelkezik a terület kezeléséhez.

b) Munkaerő

A természetvédelmi kezelő számára rendelkezésre áll a szükséges munkaerő. Ez részben vállalkozási szerződésekkel, egyes tevékenységek esetében pedig természetvédő civil szervezetek önkénteseinek bevonásával biztosítható.

c) Hatósági jogkör

A természetvédelmi hatósági jogkör gyakorlója helyi jelentőségű védett terület esetén a települési jegyző. További természetvédelmi hatósági jogkörökről rendelkezik a 347/2006 Kormányrendelet a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről.

d) Felszerelés

A természetvédelmi kezelő rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges felszereléssel.

e) Anyagi fedezet a terület kezeléshez

A természetvédelmi kezelő feladatai ellátásához szükséges anyagi fedezetet Nyíregyháza Megyei Jogú Város költségvetése, valamint pályázati források biztosítják. A védett természeti területeken természetvédelmi érdekből elrendelt gazdálkodási korlátozással, tilalommal vagy jelentős mértékű termelésszerkezet-változtatással kapcsolatban a 276/2004. számú kormányrendelet a természet védelmét szolgáló egyes támogatásokra, valamint kártalanításra vonatkozó részletes szabályokról rendelkezik.

3.4.6. A korlátozó tényezők hatása az ideális célkitűzésekre (második kiértékelés)

a) a célkitűzés elérését korlátozó tényezők számbavétele, mérséklésük, megszüntetésük lehetőségei

Az ideális célkitűzések elérését leginkább az korlátozza, hogy a terület jelentős része nincs a természetvédelmi kezelő birtokában, és nem rendelkezik olyan jogi és anyagi lehetőségekkel, hogy a megfelelő kezeléseket a tulajdonosi jog hiányában is biztosítani tudja.

b) a célkitűzés elérésének gazdasági és társadalmi értelemben vett ára

A terület természetvédelmi kezelése anyagi befektetések árán lehetséges. Társadalmi értelemben is ára van a kezelés biztosításának, hiszen a természetvédelmi kezelő részben adófizetők pénzéből finanszírozza egyes tevékenységeit, így folyamatosan biztosítani kell a végzendő természetvédelmi kezeléseket, illetve a célok társadalmi elfogadottságát.

c) a célkitűzés elérésének más célkitűzések megvalósítására gyakorolt hatása

A terület tulajdonosainak területhasznosítási elképzeléseiről korlátozott információink vannak, így a hatásokat sem ismerjük. Az esetleges más irányú hasznosítás (pl. beépítés, beszántás, halastó létesítése, beerdősítés) a célkitűzésekkel és részben a településrendezési tervekben foglaltakkal sem állnának összhangban.

d) a célkitűzés elérésének vagy megghiúsulásának közvélemény-befolyásoló hatása a természetvédelem szervezetéről kialakult kép megítélésében

Amennyiben az Oláh-rét Természetvédelmi Terület értékeit nem sikerül megóvni, számolni kell a közvélemény negatív visszhangjával, elsősorban a „zöld tudattal” rendelkező polgárok részéről.

e) a közvélemény értékelésének fontossága és ennek vizsgálata

A közvélemény érdeklődése meglehetősen kis mértékű a területtel kapcsolatban. A védetté nyilvánítás folyamata vélhetőleg a tulajdonosok és gazdálkodók körében vegyes érzéseket kelt, amit a megfelelő fórumokon lehet tisztázni. Másik oldalon a lakosság természeti értékekhez pozitívan viszonyuló, vagy legalábbis fogékony rétegének érdeklődését aktív kommunikációval kell felkelteni, hogy ezáltal is könnyebbé váljon a megfelelő kezelési célok elérése.

4. GYAKORLATI CÉLKITŰZÉSEK, STRATÉGIÁK ÉS FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

4.1. Gyakorlati célkitűzések

Az Oláh-rét Természetvédelmi Terület:

Őrizze meg a természetvédelmi szempontból jelentős életközösségeket, illetve ezek egymással összefüggő dinamikus rendszerét: üde mocsárréteket, magassásosokat, nádasokat, kékperjés réteket, az őshonos cserjés-fás növényzetet.

Őrizze meg a természetes és természetyszerű élőhelyeket, növelje ezek kiterjedését, természetességét a degradált élőhelyek rovására.

Biztosítsa az összetett, mozaikos szerkezetű nyírségi buckaközi táj egységes arculatának fenntartását.

Tartsa fenn a terület arculatának kialakításában és fenntartásában nagy szerepet játszó extenzív jellegű gazdálkodási módokat.

Őrizze meg a terület védett, fokozottan védett, és az életközösségek működésében kulcsszerepet játszó fajait, biztosítsa populációik életképességét.

Erősítse a helyi lakosság természeti érték-védő szemléletét.

Biztosítsa a lakosság és az ide látogatók számára a szelíd turizmus, a kulturált rekreáció lehetőségét.

Biztosítsa a természeti értékek bemutatásával történő szemléletformálás, oktatás lehetőségeit.

Biztosítsa a terület további természetvédelmi célú kutatását és fejlesztését.

4.2. Természetvédelmi stratégiák

4.2.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása

A mérsékelt tájhasználattal járó extenzív gazdálkodás ösztönzése.

A vizes, illetve vízhatású élőhelyek ökológiai vízigényének biztosítása.

A természetközeli élőhelyeket veszélyeztető tájidegen növényzet célzott kezeléssel történő visszaszorítása.

4.2.2. Fajok védelme

A védett és veszélyeztetett értékes növény- és állatfajok esetében a fajok igényeit figyelembe vevő kezelés folytatása.

4.2.3. Látogatás, oktatás és bemutatás

Bemutató információs anyagok (bemutató tábla, kiadvány) készítése.

Természetvédelmi oktatást- nevelést szolgáló programok beindítása.

4.2.4. Kutatás, vizsgálatok

Alapállapot-felmérést szolgáló és monitoring-rendszerű kutatások végzése

Természetvédelmi kezeléseket megalapozó és azokat továbbfejlesztő kutatások beindítása

4.2.5. Természetvédelmi infrastruktúra

- A terület hatósági táblákkal történő megjelölése.
- A területre vonatkozó információk és előírások helyben, tájékoztató táblákkal és egyéb információs anyagokkal történő ismertetése.

-

4.3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

4.3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

4.3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek, barlangok védelme

A területen nincs szükség erre vonatkozó előírásra.

4.3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

Tilos mindennemű olyan új beavatkozás, ami a terület talajvízszintjét tartósan csökkentő hatást eredményezhet (például új vízvezető csatornák, árkok létesítése, a csatornák lecsapolási célú mélyítése, a vízjogi engedélytől eltérő mederalakítás).

A területtel szomszédos Oláh-réti víztározó, illetve a területen áthaladó Oláhréti tápcsatorna üzemrend szerinti működtetése előzetes egyeztetés és korlátozás nélkül folytatható.

Bármely olyan egyéb, a területen belül vagy azon kívül tervezett beavatkozás esetén, amely a védett terület vízháztartását befolyásolhatja, a tervezési folyamat során az egyeztetési szakaszban, de legkésőbb a munkálatok megkezdése előtt 15 nappal írásban értesíteni kell a természetvédelmi kezelőt.

A terület vízháztartási viszonyait befolyásoló vízi létesítmények vízjogi engedélyének felülvizsgálata során érvényesíteni kell a természetvédelmi szempontokat úgy, hogy a terület természetes élőhelyeinek fenntartásához szükséges ökológiai vízkészlet biztosított legyen.

A területen meg kell akadályozni a spontán terjedő idegenhonos fásszárú növények terjedését.

A természetes élőhelyek védelmében a területen tilos az alábbi növényfajok egyedeinek telepítése, illetőleg szaporítószerveinek elhelyezése: amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*), ártéri japánkeserűfű (*Fallopia japonica*), hibrid japánkeserűfű (*Fallopia bohemica*), óriás japánkeserűfű (*Fallopia sachalinensis*), kaukázusi medvetalp (*Heracleum mantegazzianum*), Sosnowsky-medvetalp (*Heracleum sosnowskyi*), kései meggy (*Prunus serotina*), magas aranyvessző (*Solidago gigantea*), kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), zöld juhar (*Acer negundo*), keskenylevelű ezüstfa (*Eleagnus angustifolia*), arany ribiszke (*Ribes aureum*), akác (*Robinia pseudoacacia*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*), alkörmös (*Phytolacca americana*), csicsóka (*Helianthus tuberosus*), díszárpa (*Hordeum jubatum*), süntök (*Echinocystis lobata*),

lánczsáslevelű őszirózsa (*Aster lanceolatus*), fűzlevelű őszirózsa (*Aster x salignus*), parti szőlő (*Vitis riparia*), japán komló (*Humulus scandens*).

4.3.1.3. Fajok védelme

A fajok védelmének elsősorban a megfelelő élőhelykezelés révén kell megvalósulnia.

Éves rendszerességgel monitorozni kell a következő fajok állományait: pompás kosbor (*Orchis laxiflora* subsp. *elegans*), kiscéskű aszat (*Cirsium brachycephalum*), buglyos szegfű (*Dianthus superbus*), csermelyaszat (*Cirsium rivulare*) a teljes területen. A továbbiakban előkerülő, eddig nem ismert előfordulású védett, vagy egyéb szempontból értékes növényfajok esetében szükség esetén meg kell kezdeni a monitorozást. A monitorozás végrehajtása a természetvédelmi kezelő feladata.

Éves rendszerességgel fel kell mérni a területen fészkelő védett és fokozottan védett madárfajok állományait. A monitorozás végrehajtása a természetvédelmi kezelő feladata.

A természetvédelmi kezelőnek 2009 végéig meg kell határoznia a további monitorozandó állatfajok körét, a monitorozás módszereit és ütemtervét. Az ütemtervnek megfelelően meg kell kezdeni a monitorozást.

4.3.1.4. Táj, és kultúrtörténeti értékek

A területen nincs szükség erre vonatkozó előírásra.

4.3.1.5. Látogatás

A terület látogatása természetvédelmi korlátozás alá nem esik.

A területen az utakon kívül gépjárművel közlekedni csak a gazdálkodási, természetvédelmi kezelési, vízügyi, baleseti mentési, rendvédelmi, és katasztrófaelhárítási feladatok ellátása céljából lehet.

Jelzett turistautakat csak a természetvédelmi kezelővel, valamint a tulajdonosokkal és kezelőkkel egyeztetett módon lehet kijelölni.

4.3.1.6. Oktatás és bemutatás

A területen oktatáshoz, bemutatáshoz kapcsolódó infrastruktúra (tanösvények, tájékoztató táblák) csak a természetvédelmi kezelővel, valamint a tulajdonosokkal és kezelőkkel egyeztetett módon, a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával létesíthető.

4.3.1.7. Kutatás, vizsgálatok

A kezelési, monitoring, és ellenőrzési feladatok ellátása során – folyamatos kutatással, adatgyűjtéssel – a természetvédelmi kezelőnek megszereznie kell valamennyi archív és új adatot (természetvédelmi, földrajzi, tájtörténeti, biotikai adatok, antropogén hatások, térképek, stb.).

A területről legalább 10 éves gyakorisággal 1: 10 000 léptékű élőhelytérképet kell készíteni, a kezelési terv 10 évenként esedékes felülvizsgálatát megelőző egy éven belül. Az élőhelytérképezés végrehajtása a természetvédelmi kezelő feladata.

A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges kutatás, gyűjtés, kísérlet végzéséhez, kivéve, ha a kutatást a természetvédelmi kezelő végzi, vagy végezteti.

Az elvégzett kutatásról a kutatást végző köteles kutatási jelentést leadni a természetvédelmi kezelő számára. A leadás határideje a vizsgálat lezárulta naptári évének december 31-e. Több éven át tartó vizsgálatok esetében a kutatás időtartamában minden naptári év december 31-ig részjelentést kell leadni.

4.3.1.8. Terület- és földhasználat

A területen tilos a jelenlegi művelési ágak intenzívebb területhasználati céllal történő megváltoztatása. Szántó, gyümölcsös, szőlő, halastó, stb. művelési águ ingatlan létesíteni korábbi gyep, erdő, nádas, vagy kivett művelési águ ingatlan helyén nem lehet.

A területen új épületek létesítése tilos.

Egyéb építmények létesítése a védett természeti területen csak a természeti értékek sérelme nélkül, a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon, a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával történhet.

A területen új utak csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon, a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával létesíthetők.

Burkolt utak a területen csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon, a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával létesíthetők.

A területen ipari jellegű létesítmény nem létesíthető.

A területen halastó nem létesíthető.

Külszíni bányaművelés a területen nem végezhető.

Talajvizet megcsapoló vízkivételi műtárgy a területen nem létesíthető.

A vadállomány kezelését a vadgazdálkodási üzemterv előírásai szerint kell végezni. A kártékony vadfajok ritkítása során a kevésbé szelektív eljárásokat (pl. mérgezés) nem szabad alkalmazni.

Vadászati, vadgazdálkodási létesítmények, berendezések csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon, a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával helyezhetők el.

A területen csak őshonos vadászható vadfajok tarthatók fenn.

Vadaskert, mesterséges fácán-, vízivadnevelő, kibocsátótelepek nem létesíthetők

A vadásztársaságok által kezdeményezett élőhelyfejlesztési munkálatokat csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon, a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával szabad végezni.

Technikai sporttevékenységek nem végezhetők a területen.

Az Oláh-réti víztározó kotrásából származó iszap elhelyezése kizárólag a

Nyíregyháza 01334/13 helyrajzi számú területen megengedett. Az iszap elhelyezése a fenti ingatlanon akkor is megengedett, ha az a terület jellegének megváltozásával jár. Az iszaplerakás miatt a jövőben jellegükben megváltozó területeken erdő, vagy fásított terület művelési ágnak megfelelő területhasználat engedélyezhető. A területen kizárólag honos fafajú fásítás és erdőtelepítés engedélyezhető.

4.3.1.9. Természetvédelmi infrastruktúra

A terület határain, a főbb földutak bejáratánál természetvédelmi hatósági tájékoztató táblákat kell elhelyezni, és gondoskodni kell azok fenntartásáról.

4.3.2. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető kezelési módok, korlátozások és tilalmak

4.3.2.1. Szántó művelési ágú területek kezelése

Repülőgépes mezőgazdasági munka a területen nem végezhető.

4.3.2.2. Gyep (rét, legelő) művelési ágú területe kezelése

Gyepgazdálkodás a gyepfűpushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, természetkímélő használattal történhet.

A gyepek területén erdő létesítése tilos.

A gyepek kaszálással, vagy juh, szarvasmarha, ló, kecske legeltetésével hasznosíthatók.

Legeltetés esetén az állatlétszámot a gyepek eltartóképességének figyelembevételével kell meghatározni. A legelőállat létszáma nem haladhatja meg az 1 számosállat/hektár értéket.

Gyepterületen gépi munkát csak szilárd, száraz talajon szabad végezni.

A kaszálást úgy kell végezni, hogy a gyep állatvilága képes legyen menekülési útvonalat találni a zavartalan gyepfoltokra. Tilos a kívülről körkörös befelé haladó, egyre kisebb kaszálatlan foltot kerítő kaszálás, ilyenkor ugyanis a körbezárt belső foltba szorul a gyep állatainak jelentős része, amelyek elpusztulhatnak a kaszálás befejezésekor, a körbezárt folt lekaszálásakor. A gyepet belülről körkörös kifelé haladva, vagy egy irányban fogyasztva lehet csak kaszálni, biztosítva kapcsolatát a kaszálatlanul hagyott területekkel.

A gyepek műtrágyázása, égetése, növényvédő szerek használata tilos.

Gyepeken szerves trágya és talajjavító anyag deponálása tilos.

4.3.2.3. Szőlő, kert, és gyümölcsös, fásított terület, halastó művelési ágú területek kezelése

A területen szőlő, kert, és gyümölcsös, fásított terület, halastó művelési ágú ingatlanok nincsenek.

4.3.2.4. Nádas művelési ágú területek kezelése

Nádvágás csak fagyott talajon vagy jégen végezhető.

A nádas égetése tilos.

4.3.2.5. Erdők, erdő művelési ágú területek kezelése

Védett természeti területen minden erdőállomány elsődleges rendeltetése a védelmi rendeltetés a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. (Tvt.) 32. § (1) bek., továbbá az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény (Évt.) 2. § (3) bek. alapján. Az erdőállományok további, másodlagos rendeltetése lehet a gazdasági rendeltetés.

Erdőfelújítást a termőhelynek megfelelő őshonos fajokkal kell végezni.

A fakitermelés munkaműveleteit úgy kell ütemezni, hogy azok a vegetációs időszakon kívülre essenek.

A területen új erdő telepítése csak szántó művelési ágú ingatlanon, valamint a későbbi iszaplerakás miatt jellegükben megváltozott területen (Nyíregyháza 01334/13 hrsz) végezhető.

Erdőtelepítést a termőhelynek megfelelő őshonos fafajjal kell végezni.

Az Oláh-réti víztározó és az Oláhréti csatorna mellett fekvő, erdő művelési ágban található területeken az elöregedett fák kivágását és azok pótlását lehetőség szerint folyamatosan kell megoldani. Pótlásra csak őshonos fafajok használhatók.

4.3.2.5. Művelés alól kivett területek kezelése

A területen áthaladó Oláhréti tápcsatorna (Nyíregyháza 01334/g illetve 01342 hrsz) fenntartási munkálatai (gépi és kézi kaszálás), karbantartási célú kotrása korlátozás és bejelentési kötelezettség nélkül végezhető. A fenti munkálatokat lehetőség szerint a fő madárfészkelési szezonon kívül, tehát a március 1-től június 30-ig terjedő időszakban kell végezni. A csatornameder vegyszeres gyomirtása a Természet védelméről szóló 1996 évi LIII törvény 38. § (1) alapján csak a természetvédelmi hatóság előzetes engedélyével lehetséges.

4.3.3. Adminisztráció

a) Védetté nyilvánítás, védelem feloldása

- A védetté nyilvánítás és a védelem feloldása helyi jelentőségű természetvédelmi terület esetén a települési önkormányzat hatásköre. A hatályos jogszabálynak, a Tvt. 24. § (4) bek.-nek megfelelően történhet a védelem feloldása, abban az esetben, ha annak fenntartását természetvédelmi szempontok a továbbiakban nem indokolják. Ilyen eset bekövetkezte azonban igen valószínűtlen, hiszen ha a védett természeti terület egy része, vagy egésze valamely havária, stb. következtében időlegesen el is vesztí természeti értékeit, az élőhely regenerálása lehetséges a szomszédságban megmaradt természetes refúgiumok segítségével, és ez megalapozott indokot jelent a védelem fenntartásához.

b) Tulajdonosi viszonyok, birtokpolitika

- A terület földhivatali adatainak természetvédelmi adminisztrációját elsősorban a természetvédelmi kezelő látja el. A kataszteri adatok évenkénti frissítése ajánlott.

c) Hatósági engedélyezés

- A területre vonatkozó hatósági eljárások rendjét a vonatkozó jogszabályok megfelelően rendezik.

d) Tervezés

- A védett természeti területre vonatkozó tervezési feladatokat a természetvédelmi kezelő látja el, illetve ad megbízást – szükség esetén - nem természetvédelmi államigazgatási szakembereknek bizonyos tervezési feladatok teljesítésére, koordinálva ezek munkáját.

5. A TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV FELÜLVIZSGÁLATA ÉS VÉGREHAJTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

A terv megvalósítását és megfelelő végrehajtását Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ellenőrzi.

A tervet elfogadása után legkésőbb 10 évvel, felül kell vizsgálni és a szükséges módosításokat elvégezni.

6. FELHASZNÁLT IRODALOM

Borhidi, A., Sánta, A. (szerk.) (1999): Vörös Könyv Magyarország növénytársulásairól. – TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó, Budapest.

Borsy, Z. (1961): A Nyírség természeti földrajza. – Akadémiai Kiadó, Budapest.

Botta-Dukát Z. és Mihály B. (szerk.): Biológiai inváziók Magyarországon - Özönnövények II. A KvVM Természetvédelmi Hivatalának tanulmánykötetei 10., Budapest.

Fekete, G., Molnár, Zs., Horváth, F. (szerk) (1997): A magyarországi élőhelyek leírása, határozója és a Nemzeti Élőhely-osztályozási rendszer. – Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest

Kormány, Gy (2003): Nyíregyháza éghajlata. In: Frisnyák, S. (szerk): Nyíregyháza. Előadások a város újjátelepítésének 250. évfordulóján. – Nyíregyházi Főiskola Földrajzi Tanszéke, Nyíregyháza.

Marosi, S., Somogy, S. (szerk.) (1990): Magyarország Kistájainak Katasztere. – MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, Budapest.

Mihály, B. & Botta-Dukát, Z. (szerk.): Biológiai inváziók Magyarországon. Özönnövények. - TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó, Budapest.

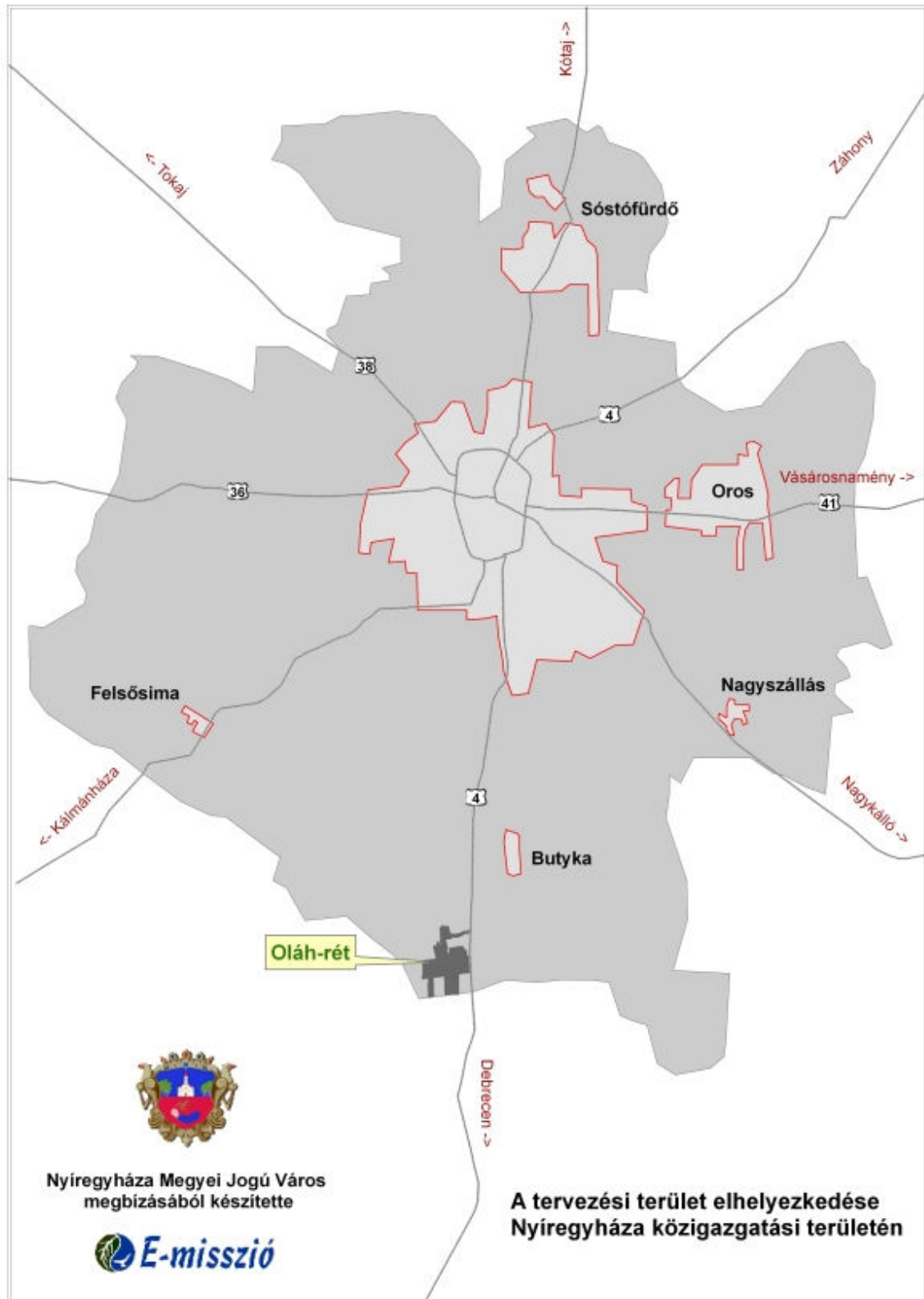
Mizser L. (2000): Szabolcs megye Pesti Frigyes 1864. évi helynévtárában. – Jósa András Múzeum Évkönyve 42: 227-372.

Pécsi, S. (szerk.) (1969): A Tiszai Alföld – Akadémiai Kiadó, Budapest.

Pók J. (1992): Szabolcs vármegye katonai leírása: 1782-1785. – Szabolcs-Szatmár Megyei Levéltár, Nyíregyháza.

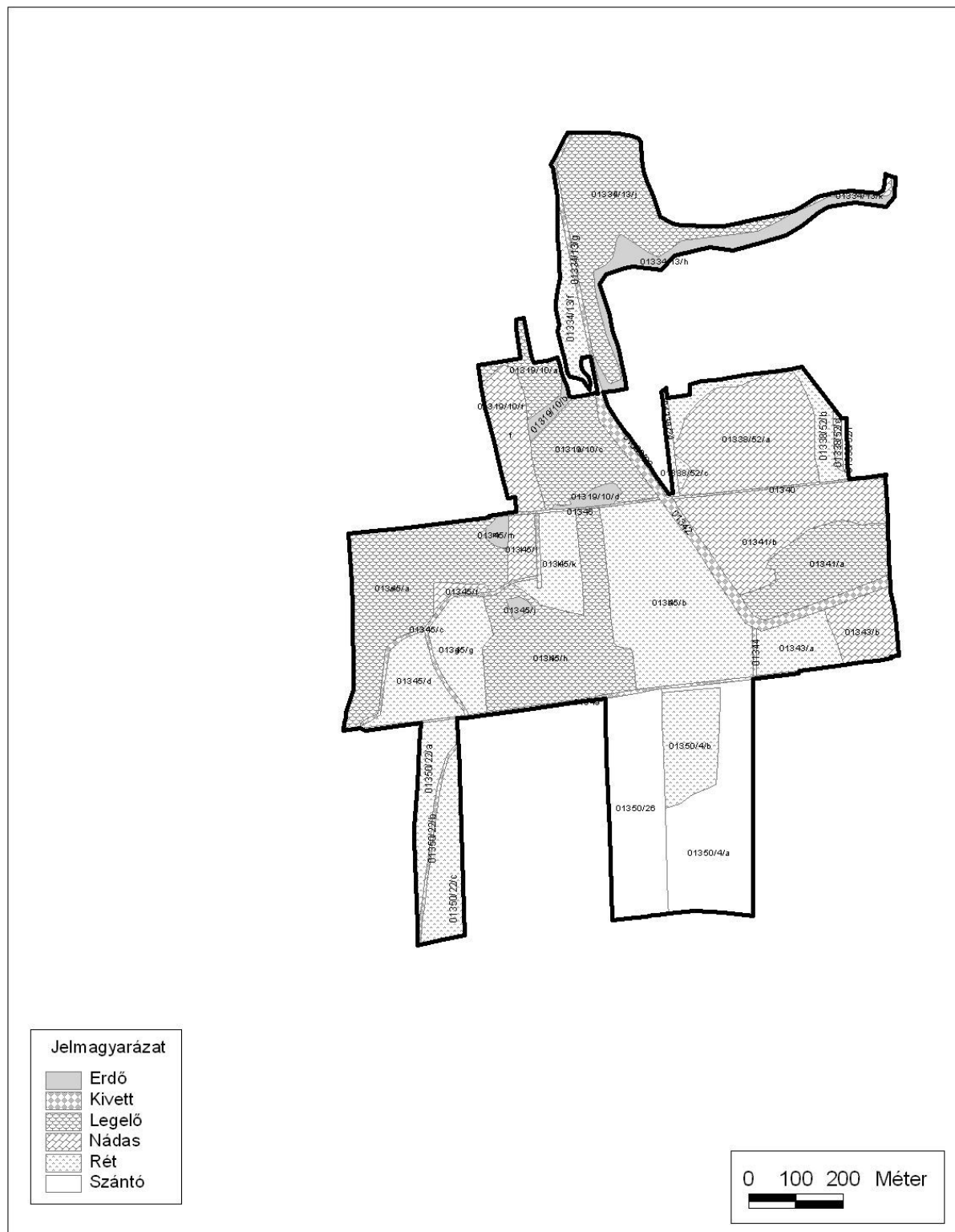
7. FÜGGELÉK

A terület elhelyezkedése Nyíregyháza közigazgatási területén

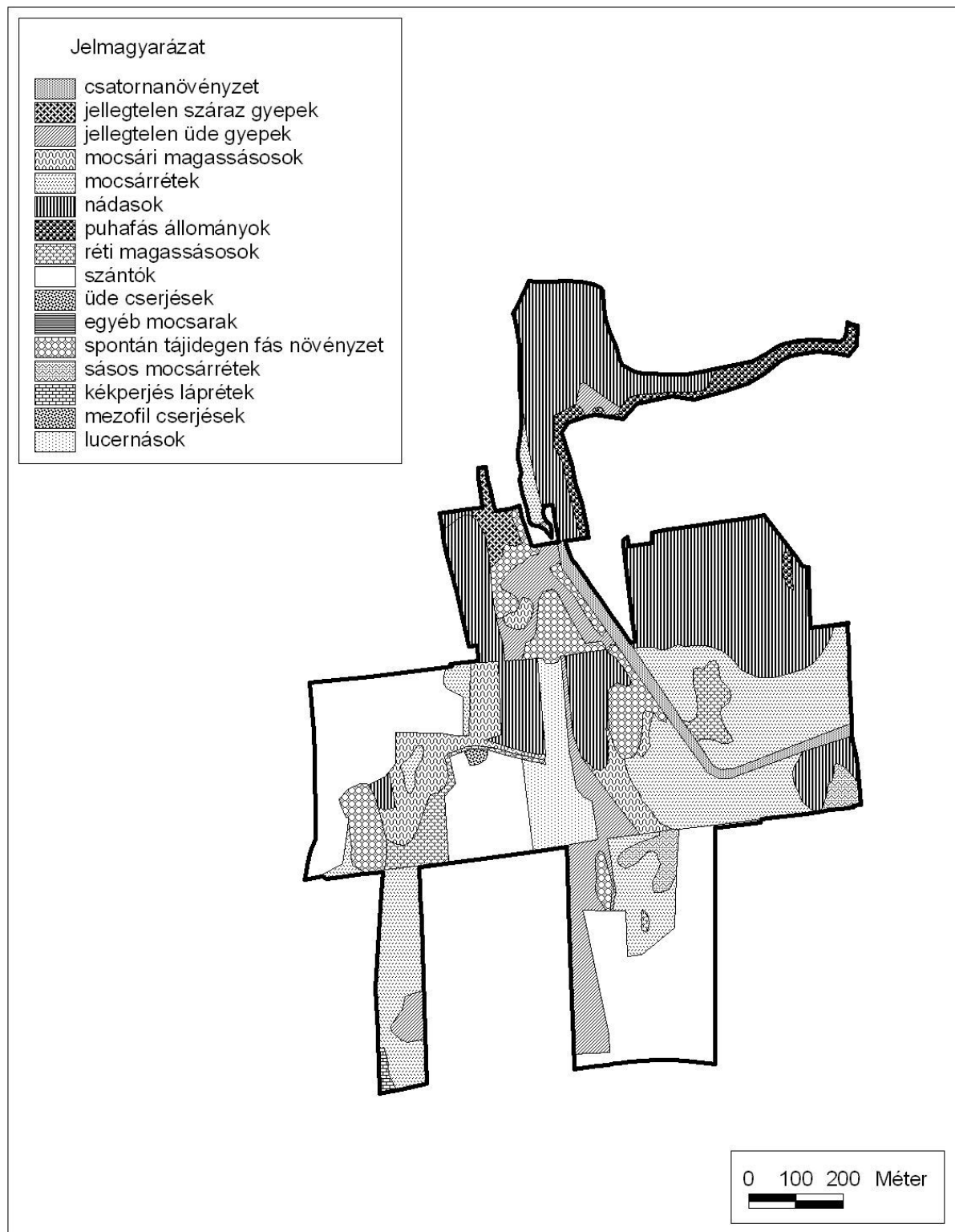
A terület földhivatali nyilvántartás szerinti tagolódása és művelési ágai

3. melléklet

A tervezési terület földhivatali nyilvántartás szerinti tagolódása és művelési ágai

A terület élőhelyterképe

4. melléklet
A tervezési terület élőhelyterképe